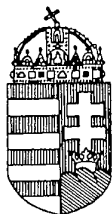

(19) Országkód:

HU

**MAGYAR
KÖZTÁRSASÁG
ORSZÁGOS
TALÁLMÁNYI
HIVATAL**

SZABADALMI LEÍRÁS

(11) Lajstromszám:

208 447 B

(21) A bejelentés száma: 3279/91
(22) A bejelentés napja: 1991. 10. 17.
(30) Elsőbbségi adatok:
P 40 37 752 1990. 11. 28. DE

(51) Int. Cl.⁵
E 05 D 7/00

(40) A közzététel napja: 1992. 07. 28.
(45) A megadás meghirdetésének dátuma a Szabadalmi
Közlönyben: 1993. 10. 28. SZKV 93/10

(72) Feltalálók:

Lautenschläger, Horst, Reinheim (DE)
Lautenschläger, Reinhard, Reinheim (DE)

(73) Szabadalmas:

Karl Lautenschläger GmbH. und Co. KG
Möbelbeschlagfabrik, Reinheim (DE)

(74) Képviselő:

Danubia Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft.,
Budapest

(54)

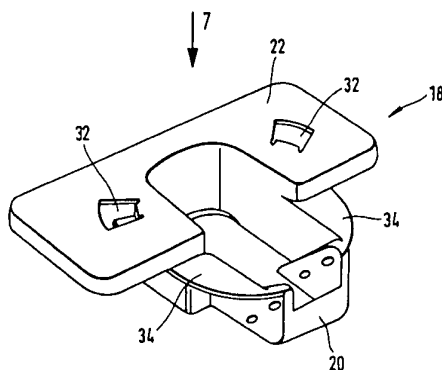
Csuklól ház

(57) KIVONAT

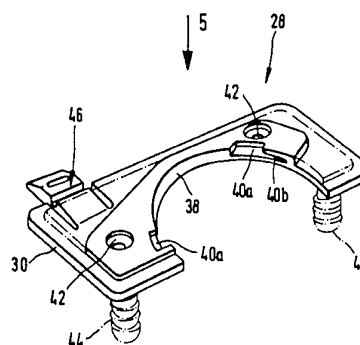
A találmány tárgya csuklól ház, amely bútordarab ajtószárnyának hátoldalában kialakított mélyedésbe súlylesslyzthez szerelhető, bedugható vagy beüthető egységként van kialakítva és amelynek fémből lévő tálrésze (20) van, amelynek felső széléről, egy darabként, az ajtószárnyra szerelt helyzetben az ajtószárny belső oldalán, az ajtószárnyban lévő mélyedéséhez csatlakozó részeit fedő rögzítőkarima (22) ugrik ki, amelynek pereme az ajtószárny belső oldala felé le van hajtva, ami által a rögzítőkarimában (22) az ajtószárny belső oldala felé nyitott, lapos mélyedés képződik, továbbá

amelynek a rögzítőkarima (22) és az ajtószárny belső oldala között elhelyezett műanyagból lévő alátétlapja (28) van, amely a rögzítőkarimával (22) és az ajtószárnyal oldhatóan van összekötve.

A csuklól ház lényege, hogy az alátétlapot (28) és a tálrész (20) rögzítőkarimáját (22) a tálrésznek (20) az alátétlaphoz (28) képesti, az ajtószárny belső oldalára merőlegesen futó forgástengely körül megadott szögben való elfordításával bajonettzárszerűen oldhatóan összekötő reteszelőszerkezete van.

3. ábra

4. ábra

A találmány tárgya csuklól ház, amely bútordarab ajtószárnyának hátoldalában kialakított mélyedésbe súlylyesztve szerelhető, bedugható vagy beüthető egységként van kialakítva és amelynek fémből lévő tálrésze van, amelynek felső széléről, egy darabként, az ajtószárnyra szerelt helyzetben az ajtószárny belső oldalán, az ajtószárnyban lévő mélyedéséhez csatlakozó részeit fedő rögzítőkarima ugrik ki, amelynek pereme az ajtószárny belső oldala felé le van hajtva, ami által a rögzítőkarimában az ajtószárny belső oldala felé nyitott, lapos mélyedés képződik, továbbá amelynek a rögzítőkarima és az ajtószárny belső oldala között elhelyezett műanyagból lévő alátétlapja van, amely a rögzítőkarimával és az ajtószárnyal oldhatóan van összekötve.

Az ilyen típusú, modern bútorokhoz alkalmazott többcsuklós sarokvasak, amelyek ajtószárny ütközőrészként használhatók és szekrények ajtószárnyának belső oldalában lévő mélyedésbe rögzíthetők és amelyek fémből lévő tálrészből és az ajtószárnyon, ill. az ajtószárnyban történő rögzítés után gyakorlatilag nem látható, műanyagból lévő alátétlapból vannak összerakva, az utóbbi időben nagyon elterjedtek, ellentétben a műanyagból lévő csuklól házakkal. A vagy sajtolóeljárással fémlapból, vagy nyomás alatti öntéssel fém ötvözetből készült fémrész meghatározza egyrészt a csuklól ház külalakját, másrészt biztosítja a nagy terhelhetőséget, míg az összeszerelt állapotban nem látható vagy alig látható műanyag alátétlap a fémrész pontos beállítását biztosítja az ajtószárny mélyedésében. A csuklól ház rögzítése az ajtószárnyon egy vagy két rögzítőcsavarral történik, amelyek a fémrész rögzítőkarimájába besüllyesztett furatokon és az alatta fekvő műanyag alátétlap nyílásain hatolnak át, és vagy közvetlenül az ajtószárnyba lesznek becsavarozva, vagy az alátétlapban lévő rögzítőcsapokba nyúlnak be, amelyeket a tálrész mélyedésétől távolságban az ajtószárnyba befűrt rögzítőfuratok tartanak. Az előnyösen az alátétlap egy darabként fröccsöntött rögzítőcsapok az ajtószárnyban lévő rögzítőfuratok belső átmérőjénél nagyobb átmérővel készülnek úgy, hogy a beszerelt csuklól ház szorosan összekössék az ajtószárnyal. Annak következtében, hogy a rögzítőcsapok feszítőcsapként vannak kialakítva, amelyeket a becsavart rögzítőcsavarok szétfeszítenek, a csuklól ház biztos ülése az ajtószárnyon még növelhető.

A csuklól ház leszerelése az ajtószárnyról azonban a rögzítőcsavarok kicsavarásával egyszerűen megvalósítható, mivel akkor a fémrész kapcsolata az alátétlappal megszűnik. Mindenesetre ez a csavarozási művelet munkaigényes és ha a fémrészt és az alátétlaptól többször egymás után oldják és újra összekötik, a rögzítőcsavarok menetei a rögzítőcsapban, vagy ha ezek hiányoznak, akkor a rögzítőfuratok falaiban, tönkremehetnek úgy, hogy a csuklól ház a szilárd ülése és a biztos tartása az ajtószárnyban tönkremehet. Ilyen ismert csuklól házról van szó a 2 606 181 és 2 636 767 sz. DE szabadalmi leírásnak.

A találmány feladata, hogy az ismert csuklól házakat úgy fejlessze tovább, hogy még egyszerűbben és gyorsabban, szerszám nélkül felszerelhetők legyenek az ajtószárnyra és szükség esetén ismét leszerelhetők legyenek anélkül, hogy az ülése tartóssága többszöri le- és felszerelés után csökkenne.

A bevezetőben említett csuklól házról kiindulva ezt a feladatot a találmány értelmében azáltal oldjuk meg, hogy a csuklól házban az alátétlapot és a tálrész rögzítőkarimáját, a tálrésznek az alátétlaphoz képesti, az ajtószárny belső oldalára merőlegesen futó forgástengely körül, megadott szögben való elfordításával, bajonettzárszerűen, oldhatóan összekötő reteszelő szerkezete van.

Egy előnyös kivitelnél a rögzítőkarima ajtószárny felé eső alsó oldalán legalább két, a rögzítőkarima alsó oldalától a perem magasságának megfelelő távolságban elhelyezett, az ajtószárnyban kialakított, a tálrész felvételére szolgáló nyílás hossz tengelyéhez képest legalább szakaszonként sugár irányban futó reteszelő kiugrás van, és az egyes reteszelő kiugrásokhoz az alátétlapban mindenkor lényegében az ajtószárny belső oldalával párhuzamosan fekvő síkban hátrametszett reteszelőhorony van hozzárendelve, a reteszelő kiugrások felvételére. A reteszelőhorony az egyik végén mindenkor a rögzítőkarima felőli felső oldal felé nyitott bevezető szakasszal rendelkezik a hozzá tartozó reteszelő kiugrás számára.

Ezzel a megoldással a fémből készült tálrészt egyszerűen és gyorsan össze lehet kötni az ajtószárnyra előre felszerelt alátétlappal és ez a reteszelés a bajonettzárnak megfelelően oly módon történik, hogy először az alátétlaphoz képest elfordított tálrészt vezetjük be a mélyedésbe, amikor is a reteszelő kiugrások a reteszelőhorony bevezető szakaszába belépnek. Mielőtt a tálrészt betöltük úgy, hogy a rögzítőkarima felfekszik az alátétlapon, akkor a meghatározott szelőhelyeztetbe forgatjuk el és ekkor a reteszelő kiugrások a tulajdonképpeni reteszelőhoronyba jutnak be és biztosítják, hogy a tálrész az ajtószárny mélyedéséből ki ne lépjen. Ha a reteszelőhorony mentén való mozgáskor egy könnyű nyomást alkalmazunk, akkor biztosítható, hogy a tálrész rögzítőkarimája a reteszeléskor az alátétlapon szilárdan felfekszik és ezáltal ráfekszik az ajtószárny belső oldalára.

Amennyiben a tálrészt hidegsajtolással fémlapból állítjuk elő, akkor előnyösen a reteszelő kiugrások a rögzítőkarima anyagából három oldal mentén szabaddá stancolt és ezt követően az ajtószárny belső oldalára merőlegesen lehajlított lemezekéből vannak kialakítva, amelyeknek szabad végszakaszai, a mindenkor reteszelő kiugrások képzésére, lényegében a rögzítőkarimával párhuzamosan futó, sugár irányban kifelé mutató irányban visszahajlítva vannak kialakítva.

A rögzítőkarimákban ekkor a rögzítő kiugrásoknak megfelelő, szabaddá stancolt anyagrészek keletkeznek. Az alátétlap műanyagának megfelelő színezésével elérhető, hogy ezek a nyílások a rögzítőkarimában optikailag ne mutakozzanak, másrészt egy tudatosan eltérő színezés esetén elérhető, hogy a nyílások optikailag tetszetősen láthatók maradjanak.

Ha a tálrészt a rögzítőkarimával együtt nyomás

alatti öntéssel fém ötvözetből állítjuk elő, például a bútorkészítésnél gyakran alkalmazott cink ötvözéssel, akkor a reteszelő kiugrások a rögzítőkarimák alsó oldalához hozzáöntött rátétlemezek szabad végeiről sugár-
 5 irányban előreállóan vannak kialakítva. Ha a fröccsöntő formát megfelelően alakítjuk ki, akkor a tálrészt úgy állíthatjuk elő, hogy a rögzítőkarimában ne legyenek nyílások, ebben az esetben a fröccsöntő forma egyszerűbbé válik, mivel a reteszelőkiugrások képzéséhez egyébként szükséges tolokák helyett a felső formafélen rögzített toldatokat alkalmazhatunk, amelyek a rögzítőkarimákban lévő nyílásokat alakítják ki.

Előnyösen a reteszelő kiugrások járulékosan, a reteszelési iránytól elfelé mutató oldalélüket a rögzítőkarimával összekötő anyagrészek útján vannak merevítve.

Egy más változtnál a reteszelő kiugrások a visszahajlított perem szabad szélétől a tálrész felé mutatón, a rögzítőkarima mélyedésébe benyúlóan vannak kialakítva.

Az alátétlap a tálrész felé eső tartományában, legalább szakaszonként, ív alakúan van kialakítva és az ív alakú rész sugarának középpontja a hozzá tartozó ajtószárnyra rögzített állapotban a tálrészt felvevő ajtószárny mélyedésének középvonalával egybeesik. Az ív alakú rész sugara lényegében az ajtószárny mélyedésének sugarával egyenlő.

A reteszelőhornyok nyitottan az alátétlap ív alakú részébe torkollnak.

Ha a reteszelő kiugrások a rögzítőkarima visszahajlított peremének szabad szélén vannak kialakítva, akkor az alátétlap úgy van kialakítva, hogy a reteszelőhornyok nyitottan az alátétlapnak a rögzítőkarima pereméhez tartozó, körbefutó, külső határolófelületébe torkollnak.

A műanyagból lévő alátétlap vastagsága nagyobb, mint a rögzítőkarimában kialakított mélyedés belső mélysége és az alátétlapnak az ajtószárny felé mutató, a mélyedésből előreálló alsó része a rögzítőkarima körvonalának megfelelően van kialakítva. Felszerelt sarokvas esetén a tálrész rögzítőkarimájának szabad éle és az ajtószárny belső oldala között az alátétlap egy vékony rétege látható.

Az alátétlapnak a mélyedésben fekvő felső része a rögzítőkarimában lévő mélyedést csak részben tölti ki és az alátétlap és a rögzítőkarima meghatározott reteszelő helyzetében az alátétlap felső részei által képzett üreges terek úgy vannak határolva, hogy a rögzítőkarima a hozzá tartozó ajtószárny mélyedés középtengelye körül az alátétlaphoz képest szögben elfordult helyzetben helyezhető az alátétlapra és a meghatározott reteszelő helyzetbe fordítható el, a lehetséges elfordítási szög pedig úgy van megválasztva, hogy a rögzítőkarima reteszelő kiugrásai a reteszelőhornyok mindenkor hozzá tartozó bevezető szakaszainak a szabad felső oldalaival egyvonalba hozhatók legyenek.

Egy előnyös kivitelnél a rögzítőkarima és az alátétlap közötti reteszelőmechanizmus úgy van kialakítva, hogy a rögzítőkarima legalább két, egymástól távolságban lévő felvevőelemmel van ellátva, amelynek körív alakú, hosszukás lyuk alakú reteszelő szakasza van és ennek egyik végén megnagyobbított bevezető szakasz

van és az alátétlapnak a rögzítőkarima felé eső felső oldalából, az alátétlapból kiálló csapból és ennek szabad végén elhelyezett nagyobb átmérőjű reteszelőfejből képzett reteszelő kiugrás áll ki, és a csap átmérője valamivel kisebb, mint a reteszelő szakasz szélessége és a reteszelőfej nagyobb, mint a reteszelő szakasz szélessége, de kisebb, vagy legfeljebb egyenlő a felvevőelem bevezető szakaszának átmérőjével.

Ekkor előnyös, ha a felvevőelemek mindenkor a rögzítőkarimának a mélyedésbe bemélyített tartományaiban vannak kialakítva. A reteszelőfejek magassága előnyösen azonos a rögzítőkarima bemélyített szakaszának belső mélységével. A rögzítőfejek így a reteszelési helyzetben nem állnak ki a rögzítőkarima felső oldalából.

Annak érdekében, hogy a tálrészt rögzítési helyzetben az ajtószárnyon még járulékosan biztosítsuk, előnyös, ha az alátétlap legalább egy, részben a rögzítőkarima szélén túl kifelé előreugró, az ajtószárny belső oldala felé derékszögben mozgatható nyelvvel van ellátva, amelyben a meghatározott reteszelő helyzetben, a rögzítőkarima visszahajlított peremének szabad élével szembenfekvő tartományban, a peremet felvevő, horony alakú mélyedés van, és a nyelv rugózóan, a rögzítőkarima hozzá tartozó peremrészét felvevően, az ajtószárny belső oldaláról elemelt helyzetbe van előfeszítve. A tálrész leszerelése az ajtószárnyról csak akkor lehetséges, ha először a tálrészt kireteszljük azáltal, hogy a nyelv kifelé kiálló szakaszára nyomást fejtünk ki, hogy a rögzítőkarima pereme a nyelv horony alakú mélyedéséből kiszabaduljon.

A nyelv az alátétlappal egy darabból állhat, amennyiben a nyelv két átmenő, oldalsó határolórész által az alátétlap oldalt csatlakozó részeitől el van választva és csak a rögzítőkarima felé eső belső végén van az alátétlappal egy darabként kialakítva.

A nyelv egy szakasza a felső oldalon úgy van ferdén levágva, hogy a tálrésznek az alátétlaphoz képesti elfordításakor a rögzítőkarimának szögben elfordított, reteszelő helyzetben a nyelv felé haladó pereme a nyelvet az előfeszítés ellenében addig kényszeríti az ajtószárny belső oldala irányában, amíg a horonyszerű mélyedés a visszahajlított peremmel egyvonalba esik.

Amikor a tálrészt az egyik ajtószárnyra felszereljük, a nyelvet, a felső rész ferde levágása révén, a tálrész reteszelése érdekében létrehozott szögben történő elfordításakor, a rögzítőkarima pereme önmagától visszaszorítja, amíg a nyelv az előre meghatározott reteszelő helyzetbe visszarugózik, amikor is horony alakú mélyedése a rögzítőkarima peremével reteszelő kapcsolatba kerül.

A találmányt részletesebben a rajzok alapján ismertetjük, amelyek a találmány szerinti csuklólház példakénti kiviteli alakjait ábrázolják.

Az 1. ábrán perspektivikusan négycsuklós bútor-sarokvas látható nyitott helyzetben a találmány szerint kialakított csuklólházzal.

A 2. ábrán a csuklólház hosszmetSZete látható.

A 3. ábrán a csuklólház tálrésze látható perspektivikusan.

A 4. ábrán az alátétlap perspektivikus nézete látható.
 Az 5. ábra az alátétlap felülnézete a 4. ábra (5) nyíla irányából nézve.

A 6. ábra az alátétlap oldalnézete az 5. ábra (6) nyíla irányából nézve.

A 7. ábra a tálrész felülnézete a 3. ábra (7) nyíla irányából nézve.

A 8. ábra a tálrésznek a 7. ábra (8–8) irányából vett metszete.

A 9. ábra a 7. ábra bal oldalának részlete felülnézetben.

A 10. ábrán a tálrész egy más változatának felülnézete látható.

A 11. ábra a 10. ábra (11–11) vonala mentén vett metszet.

A 12. ábra a 10. ábrán látható tálrészhez tartozó alátétlap perspektivikus képe.

A 13. ábra a tálrész egy más kivitelének felülnézete.

A 14. ábra a 13. ábra (14–14) vonalánál vett metszet.

A 15. ábrán a 13. ábrán látható tálrészhez tartozó alátétlap perspektivikus képe.

Az 1. és 2. ábrákon látható (10) sarokvas négycsuklós sarokvas, amelynek (12) tartókarként kialakított, szekrény oldalfalra rögzített, a rajzon nem ábrázolt szerelőlapra állíthatóan felszerelhető ütközőrésze szokásos módon két (14, 16) csuklópánt segítségével elforgathatóan van a (18) csuklópánttal összekötve, amelyet részletesen a 3–8. ábrákkal kapcsolatban fogunk ismertetni.

A (18) csuklópánt a szekrény ajtószárny hátoldalán kialakított mélyedésbe besüllyesztett, bedugható vagy beüthető tálként van kialakítva, amelynek fémből lévő (20) tálrésze van, és ennek felső pereméről vele egy darabból álló (22) rögzítőkarima áll ki. Ez a (22) rögzítőkarima az ajtószárnyra szerelt helyzetben az ajtószárnyban lévő mélyedés csatlakozó tartományait fedi. Az ábrázolt kivetelnél a tulajdonképpeni (20) tálrész és az azzal egy darabból kialakított (22) rögzítőkarima hidegsajtolással fémlémezből készül, azonban előállítható megfelelő fémtövezetből is nyomás alatti öntéssel, például az ajtóvasalásoknál széles körben alkalmazott cink ötvözzel.

A (22) rögzítőkarimák külső (24) pereme az ajtószárny belső oldala felé vissza van hajtvva, aminek következtében a (22) rögzítőkarima alsó oldalán (26) mélyedés képződik. Ebbe a (26) mélyedésbe műanyagból lévő (28) alátétlap van behelyezve, amelynek vastagsága kissé nagyobb, mint a (26) mélyedés mélysége, úgyhogy amikor a (18) csuklópánt az ajtószárnyra van rögzítve, a (22) rögzítőkarima (24) pereme és az ajtószárny belső oldala között a (28) alátétlappal egy körbefutó (30) csík láthatóvá válik. A (18) csuklópánt szimmetria síkjának szemben fekvő oldalain a (22) rögzítőkarima felső oldalában két (32) nyílás van kialakítva, amelyeket később fogunk ismertetni.

A tulajdonképpeni (20) tálrész – amint az különösen a 3. és 7. ábrából jól látható – oldalt ellapított kád alakú, amelynek keskeny oldalai felülnézetben körív alakúan vannak kialakítva és a körív alakú határolófalak külső sugara a hozzá tartozó ajtószárnyak fe-

lülnézetben ugyancsak körív alakú nyílásához igazodik. A (20) tálrész oldalsó ellapítása következtében a (20) tálrész és a hozzá tartozó mélyedés fala között fennmaradó teret – a (18) csuklópántnak az ajtószárnyba való beszerelt helyzetében – részben a (22) rögzítőkarima, részben a körív alakú (34) fedőlemezek fedik. Ezek a (22) rögzítőkarimához képest magasságban eltoltnak vannak a (20) tálrészre ráhelyezve. A (32) nyílások azáltal képződnek, hogy a (22) rögzítőkarima anyagából három oldal mentén (36) lemezeket stancolunk ki, amelyet azután – amint a 7. ábrából és különösen a 8. ábrából jól látható – először derékszögben behajlítunk a (26) mélyedésbe, majd szabad végének tartományába a (22) rögzítőkarimával lényegében párhuzamosan futó, sugárirányban kifelé mutató irányban visszahajlítunk. Az egyes (36) lemezekének ez a sugárirányban kifelé mutató szakasza (36a) reteszelő kiugrásokat képez, amelyek egy bajonett szerű reteszelő szerkezet részét képezik. A hozzájuk tartozó (40) reteszelőhornyok a (28) alátétlapban vannak kialakítva (lásd 4., 5. ábra).

A (36a) reteszelő kiugrásokat még merevebbé alakíthatjuk ki, ha azokat nem egyszerűen az előbb ismertetett módon, a (36) lemezekék lehajlításából képezzük, hanem kiegészítőleg egy oldalon, a (36a) reteszelő kiugrásokat a (22) rögzítőkarimával összekötő (36b) anyagrészrel stabilizáljuk, amint az a 9. ábrából látható. Ennél a megoldásnál a (36) lemezekének a (26) mélyedésbe derékszögben lehajlított szakasza szögben a (36b) anyagrészbe megy át.

A (28) alátétlap a (20) tálrész felé fordított oldalán (38) ív alakú rész van. A (38) ív alakú rész sugara azonos a hozzá tartozó ajtószárnyban lévő mélyedés sugarával. Ez azt jelenti, hogy a (28) alátétlap (38) ív alakú részben végződő oldala a (20) tálrésznek a (22) rögzítőkarima alatt fekvő, kör alakú falszakaszán fekszik fel.

A (32) nyílásokból kistancolt (36) lemezekék helyzetét úgy határozzuk meg, hogy a derékszögben a (26) mélyedésbe behajlított szakaszok ugyancsak a körív alakú falszakasz sugarán fekszenek, míg az ezekről a párhuzamos és a (22) rögzítőkarimától sugárirányban kifelé mutató helyzetben lehajlított (36a) reteszelő kiugrások a (28) alátétlappal ütköznenek, ha a (28) alátétlapban nem lenne egy hozzájuk tartozó (40) reteszelőhorony kialakítva. A (40) reteszelőhorony mindenkor egy, a felső oldalon és a (38) ív felé nyitott (40a) bevezetőszakaszból és egy ehhez csatlakozó, a (22) rögzítőkarimával párhuzamosan fekvő síkban körív alakban futó és a (38) ív felé ugyancsak nyitott (40b) reteszelő szakaszból áll. A mindenkor a (40b) reteszelő szakasz egyik végén kialakított (40a) bevezető szakasz úgy van méretezve, hogy a (36a) reteszelő kiugrás függőleges helyzetben, azaz az ajtószárnyban lévő mélyedés középtengelyével párhuzamosan legyen abba bevezethető, míg a (22) rögzítőkarima a (28) alátétlap felső oldalára ül fel. Ha a (20) tálrészt a csatlakozó (40b) reteszelő szakasz irányában elfordítjuk, a (36a) reteszelő kiugrások a (40b) reteszelő szakaszokba lépnek be és a (20) tálrész a (28) alátétlappal reteszelve van és csak ellentétes irányban történő elfordítással oldható.

A (28) alátétlapot viszont a (20) tálrésznek az ajtószárnyra való rögzítésétől függetlenül kell tudni előszerelni, amely megoldásra több lehetőség van. Így például a (28) alátétlapot a rajzon nem ábrázolt rögzítőcsavarokkal lehet az ajtószárny belső oldalára felcsavarozni. Az ábrázolt kivitelnél ezeknek a rögzítőcsavaroknak a bevitelére besüllyesztett (42) furatokat alakítottunk ki. A 4. ábrán pontvonallal azt a lehetőséget ábrázoltuk, hogy a (28) alátétlapnak az ajtószárny felé mutató alsó oldalára beüthető vagy rögzítőcsavarokkal felerősíthető (44) feszítőcsapokat fröccsöntünk.

A 4. és 5. ábrákból látható, hogy a (40) reteszeldőhorony (40a) bevezető szakaszai mindenkor a (40b) reteszeldő szakaszoknak az óramutató járását tekintve előlő végénél vannak kialakítva úgy, hogy a (20) tálrészt a hozzá tartozó (22) rögzítőkarimával a (28) alátétlappal történő reteszeléskor az előre meghatározott rögzítőhelyzethez képest az óramutató járásával ellentétes irányban elfordítva kell felhelyezni annak érdekében, hogy a (36a) reteszeldő kiugrások a (40a) bevezető szakaszokkal egybeessenek.

Annak érdekében, hogy a (20) tálrész és a vele a (14) és (16) csuklópántok útján összekötött (12) tartókar nem szándékolt visszafordítását elkerüljük, a (28) alátétlap anyagából (46) nyelvet vágunk ki két, azt oldalról határoló (48) rés segítségével. A (46) nyelv szabad vége reteszeldő helyzetben a (22) rögzítőkarima (24) peremén túlnyúlik. A (46) nyelvnek az ajtószárny felé mutató alsó oldaláról anyagot veszünk le úgy, hogy a (46) nyelv az ajtószárny belső oldala felé rugózóan lehajtható legyen, míg a felső oldalán horonyszerű (50) mélyedés van, amelybe a (22) rögzítőkarima (24) széle a reteszeldő helyzetben beugrik.

A (20) tálrész kioldása a reteszeldőszerkezet elfordításával csak úgy jöhet létre, ha a (46) nyelvnek a (22) rögzítőkarima (24) szélén túlnyúló és fogantyút képező részét lefelé lenyomjuk úgy, hogy a (24) perem a horonyszerű (50) mélyedésből kiszabadul. A (46) nyelvnek a fogantyút képező, kiálló része a felső oldalon úgy van ferdén levágva, hogy amikor a (28) alátétlapot a (20) tálrészhez képest elfordítjuk, a (22) rögzítőkarimának a szögben elfordított, reteszeldő helyzetben a (46) nyelv szabad vége felé tartó (24) pereme a ferdén levágott felső felületre csúszik rá, és további elfordításkor, a (46) nyelv előfeszítése ellenében, reteszeldő helyzetbe kényszerül az ajtószárny belső oldala irányába mindaddig, amíg a horonyszerű (50) mélyedés a (24) peremmel egyvonalba kerül és a (46) nyelv reteszeldő helyzetbe felpattan.

A (28) alátétlapnak a (26) mélyedésben fekvő felső része akadályozná a (20) tálrész elfordulását a (28) alátétlaphoz képest, ha az a (26) mélyedést egészen kitöltené. Ezért ezt a felső részt, mint ahogy a 4. és 5. ábrán látható, úgy alakítjuk ki, hogy az elfordulást akadályozó, és a 4. ábrán szaggatott vonallal ábrázolt tartományt kivágjuk, illetve a fröccsöntő formát úgy alakítjuk ki, hogy a pontvonallal ábrázolt tartomány egyáltalán ne jöjjön létre. A (22) rögzítőkarima (26) mélyedését ebben a tartományban tehát a (28) alátétlap nem tölti ki, anélkül, hogy ez károsan befolyásolná a

(20) tálrész és a (28) alátétlap bajonett záras összekötésének szilárdságát.

A 10–12. ábrákon ábrázolt megoldás az 1–9. ábrákon ismertetett kivitelől csak a (36a) reteszeldő kiugrások kialakításában és a (22) rögzítőkarimán való elhelyezésében tér el, úgyhogy a következőkben csupán ezt az eltérést ismertetjük, egyebekben az előző leírásra hivatkozunk.

Az előző kivitelektől eltérő lényeges különbség, hogy a (36a) reteszeldő kiugrások a (22) rögzítőkarima visszahajtott (24) pereme szabad szélének ferdén szembefekvő tartományaiban befelé, azaz a (26) mélyedés felé mutatóan állnak ki. A (36a) reteszeldő kiugrások alakjának és hosszának megfelelően a (28) alátétlap hozzá tartozó tartományaiban a (40b) reteszeldő szakaszok a külső peremtartományban vannak kialakítva. A (40b) reteszeldő szakaszok szabadon torkollnak ezekbe a külső peremtartományokba.

A (28) alátétlap ebben az esetben, a (46) nyelv tartományát is beleértve, a felső oldalán lényegében sík és a (22) rögzítőkarima úgy támaszkodik, hogy a (22) rögzítőkarima visszahajtott (24) peremének szabad éle a (28) alátétlap felső oldalára fekszik fel, annak pereme tartományában.

A 13–15. ábrákon a találmány szerinti csuklóház egy további kivitelét mutatjuk be, amelynél – az előzőleg ismertetett kiviteli példák mondhatni kinematikai fordítottjaként – a (136a) reteszeldőfejek a (28) alátétlapon és az ezeket felvevő (140) reteszeldőhoronyok a (22) rögzítőkarimán vannak kialakítva. Emellett az egész elrendezés olyan, hogy a (22) rögzítőkarimában, a (20) tálrész szemben fekvő oldalain, két-két, egymástól távolságban lévő (140) reteszeldőhorony mindenkor egy körív alakú, hosszanti lyukszerű (140b) reteszeldő szakaszból és ennek egyik végén kialakított, nagyobb méretű (140a) bevezető szakaszból van kialakítva. A (140) reteszeldőhorony egészében a (22) rögzítőkarima besüllyesztett vagy bemélyített tartományában van kialakítva. A (28) alátétlapnak a (22) rögzítőkarima felé eső, felső oldalából mindenkor egy (136) reteszeldő kiugrás áll ki, amely egy kisebb átmérőjű tengelyen kialakított, nagyobb átmérőjű (136a) reteszeldőfejből áll. A (136a) reteszeldőfej átmérője olyan, hogy a (140) reteszeldőhorony (140a) bevezető szakaszán átdugható legyen.

Amikor ezt követően a (20) tálrészt az óramutató járásával egyezően elfordítjuk, a (136) reteszeldő kiugrások (136a) reteszeldőfejei a (140) reteszeldőhoronyok (140b) reteszeldő szakaszaiba lépnek át és a (22) rögzítőkarimát a (136a) reteszeldőfejek felemelés ellen rögzítetten tartják.

Ha a (140b) reteszeldő szakaszokat egy kissé a hozzá tartozó ajtószárny belső oldala felé lejtősen alakítjuk ki – ami a rajzon nem látható –, akkor bizonyos húzóerőt kapunk, ami azt eredményezi, hogy a (22) rögzítőkarima a reteszeldő helyzetben szorosan a (28) alátétlapra lesz rászorítva. A (28) alátétlap felső oldala ebben az esetben is lényegében sík, azaz a (22) rögzítőkarima beszerelt helyzetben azáltal támaszkodik a (28) alátétlapra, hogy a (28) alátétlap pereme tartományára felfekszik.

Magától értetődő, hogy a leírt kivitelektől a talál-

mány keretén belül eltérések és továbbfejlesztések valószínűsíthetők meg, amelyek a bajonettzáras reteszelést létrehozó (36a) reteszelő kiugrások, valamint a hozzájuk tartozó (40) reteszelőhoronyok számára és elrendezésére vonatkoznak. A (42) furatok, illetve adott esetben alkalmazott (44) feszítőcsapok helyzete is változtatható. Lényeges csupán az, hogy az összességében csak csekély magasságú (28) alátétlap az ajtószárny belső oldalán kialakított mélyedésbe előre beszerelhető legyen és hogy a fémből lévő (20) tálrész azután utólag ebbe a mélyedésbe behelyezhető és a (28) alátétlappal összereteszelhető legyen.

Az is magától értetődik, hogy a (18) csuklólház nemcsak a rajzon ábrázolt négycsuklós kivitelnél alkalmazható, hanem hasonlóan, más ajtóvasalásoknál is, amelyeknél az ajtószárny-ütközőrészt az ajtószárny mélyedésébe besüllyesztetten elhelyezendő (20) tálrész képezi. Így a (18) csuklólház hasonló módon egycsuklós csuklólházakhoz vagy nagyszögű csuklólházakhoz is alkalmazható, amikor is a (28) alátétlap a különböző sarokvasak esetében azonos. Ennek következtében olyan ajtószárnyak, amelyekre a (28) alátétlap előre be van szerelve, az említett bármelyik tetszés szerinti sarokvassal kiegészíthetők, vagy az egyik sarokvas típus, például az 1. és 2. ábra szerinti négycsuklós csuklólházat, egy másik sarokvas típusra, például egy szélesszögű vagy keresztcsuklós csuklólházra lehet kicserélni, hogy nagyobb ajtónyitási lehetőséget biztosítsunk. Lehetőség van azonkívül arra is, hogy a szállítás alatt megsérült szekrényeknél a (20) tálrészt az ajtószárnyról levegyük úgy, hogy az ajtószárnyak azután kis helyet elfoglaló csomagokká foghatók össze.

A kizárólag a (28) alátétlap és a (20) tálrész (22) rögzítőkarimája között létrehozott reteszelés fontos előnye továbbá az, hogy a (20) tálrész mélysége egyáltalán nem lényeges, azaz olyan ajtószárnyaknál, amelyekbe a (28) alátétlapot előre beszereltük, különböző mély (20) tálrésszel bíró csuklólházak szerelhetők be, ha az ajtószárnyban kialakított mélyedések, amelyek a (20) tálrész befogadására szolgálnak, elegendően mélyek.

Előny továbbá az is, hogyha a találmány szerinti csuklólházzal ellátott sarokvasakat alkalmazzuk az ajtószárnyak rögzítéséhez, amely ajtószárnyak különböző furatokkal vannak ellátva a (44) feszítőcsapok vagy rögzítőcsavarok számára, akkor csupán egyetlen, megfelelően illesztett (28) alátétlapot kell alkalmazni, míg a fémből lévő (20) tálrész és a többi rész változatlan maradhat.

Utolva az előbb említett lehetőségre, hogy a (36a) reteszelő kiugrások elhelyezését változtatni lehet, megemlítjük, hogy például fémlapból készült (18) csuklólház esetében lehetőség van arra, hogy a (36a) reteszelő kiugrások anyagát a (20) tálrész falának anyagából stancoljuk ki, és a kistancolt (46) nyelveket azután a falból úgy hajlítsuk ki, hogy a (22) rögzítőkarimától sugárirányban kiálló, egymástól távolságban lévő párhuzamos (36a) reteszelő kiugrásokat képezzünk. Ennek előfeltétele azonban, hogy a (20) tálrész fala az ilyen módon előállított (36a) reteszelő kiugrások tarto-

mányában a hozzá tartozó ajtószárny mélyedés falának közvetlen közelében legyen. Előnyösen ez a lehetőség egy harmadik, a már meglévő (36a) reteszelő kiugrások között központosan elhelyezkedő, a (22) rögzítőkarima keskeny, középső része alatt fekvő (36a) reteszelő kiugrás kialakítására szolgál, bár mint említettük, a két, a (20) tálrészt az egymással szembenfekvő oldalakon a (28) alátétlappal összekötő (36a) reteszelő kiugrásokat is előállíthatjuk ily módon, ha a (20) tálrész a reteszelő tartományban elegendő nagy átmérővel bír.

SZABADALMI IGÉNYPONTOK

15 1. Csuklólház, amely bútordarab ajtószárnyának hátoldalában kialakított mélyedésbe süllyesztve szerelhető, bedugható vagy beüthető egységként van kialakítva és amelynek fémből lévő tálrésze (20) van, amelynek felső széléről, egy darabként, az ajtószárnyra szerelt helyzetben az ajtószárny belső oldalán, az ajtószárnyban lévő mélyedéséhez csatlakozó részeit fedő rögzítőkarima (22) ugrik ki, amelynek pereme (24) az ajtószárny belső oldala felé le van hajtva, ami által a rögzítőkarimában (22) az ajtószárny belső oldala felé nyitott, lapos mélyedés (26) képződik, továbbá amelynek a rögzítőkarima (22) és az ajtószárny belső oldala között elhelyezett, műanyagból lévő alátétlapja (28) van, amely a rögzítőkarimával (22) és az ajtószárnyal oldhatóan van összekötve, *azzal jellemezve*, hogy az alátétlapot (28) és a tálrész (20) rögzítőkarimáját (22) a tálrésznek (20) az alátétlaphoz (28) képesti, az ajtószárny belső oldalára merőlegesen futó forgástengely körül megadott szögben való elfordításával bajonettzárszerűen oldhatóan összekötő reteszelőszerkezete van.

35 2. Az 1. igénypont szerinti csuklólház, *azzal jellemezve*, hogy a rögzítőkarima (22) ajtószárny felé eső alsó oldalán legalább két, a rögzítőkarima (22) első oldalától a perem (24) magasságának távolságban elhelyezett, az ajtószárnyban kialakított, a tálrész (20) felvételére szolgáló nyílás hossz tengelyéhez képest legalább szakaszonként sugárirányban futó reteszelő kiugrás (36a) van, és az egyes reteszelő kiugrásokhoz (36a) az alátétlapban (28) mindenkor lényegében az ajtószárny belső oldalával párhuzamosan fekvő síkban hátrametszett reteszelőhorony (40) van hozzárendelve, a reteszelő kiugrások (36a) felvételére, amely reteszelőhorony (40) az egyik végén mindenkor a rögzítőkarima (22) felőli felső oldal felé nyitott bevezető szakasszal (40a) rendelkezik a hozzá tartozó reteszelő kiugrás (36a) számára.

50 3. A 2. igénypont szerinti csuklólház, *azzal jellemezve*, hogy hidegsajtolással fémlemezből előállított tálrésze (20) van, amelynél a reteszelő kiugrások (36a) a rögzítőkarima (22) anyagából három oldal mentén szabaddá stancolt és ezt követően az ajtószárny belső oldalára merőlegesen lehajlított lemezekéből (36) vannak kialakítva, amelyeknek szabad végszakaszai, a mindenkori reteszelő kiugrások (36a) képzésére, lényegében a rögzítőkarimával (22) párhuzamosan futó, su-

gárirányban kifelé mutató irányban visszahajlítva vannak kialakítva.

4. A 2. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy nyomás alatti öntéssel fémöntvőzetből előállított tálrésze (20) van, és a reteszelő kiugrások (36a) a rögzítőkarimák (22) alsó oldalához hozzáöntött rátételemezek szabad végeiről sugárirányban előreállónak kialakítva.

5. A 3. vagy 4. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a reteszelő kiugrások (36a) járulékosan, a reteszelési iránytól elfelé mutató oldalélüket a rögzítőkarimával (22) összekötő anyagrész (36a) útján vannak merevítve.

6. A 2. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a reteszelő kiugrások (36a) a visszahajlított perem (24) szabad szélétől a tálrész (20) felé mutatóan, a rögzítőkarima (22) mélyedésébe (26) benyúlónak kialakítva.

7. Az 1–6. igénypontok bármelyike szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy az alátétlap (28) a tálrész (20) felé eső tartományában, legalább szakaszonként, ív alakúan van kialakítva és az ív alakú rész (38) sugarának középpontja a hozzá tartozó ajtószárnyra rögzített állapotban a tálrészt (20) felvevő ajtószárny mélyedésének középvonalával egybeesik.

8. A 7. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy az ív alakú rész (38) sugara lényegében az ajtószárny mélyedésének sugarával egyenlő.

9. A 2. vagy 8. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a reteszelőhornyok (40) nyitottan az alátétlap (28) ív alakú részébe (38) torkollnak.

10. A 6., 7., vagy 8. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a reteszelőhornyok (40) nyitottan az alátétlapnak (28) a rögzítőkarima (22) pereméhez (24) tartozó, körbefutó, külső határolófelületébe torkollnak.

11. Az 1–9. igénypontok bármelyike szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy az alátétlap (28) vastagsága nagyobb, mint a rögzítőkarimában (22) kialakított mélyedés (26) belső mélysége és hogy az alátétlapnak (28) az ajtószárny felé mutató, a mélyedésből (26) előreálló alsó része a rögzítőkarima (22) körvonalának megfelelően van kialakítva.

12. A 11. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy az alátétlapnak (28) a mélyedésben (26) fekvő felső része a rögzítőkarimában (22) lévő mélyedést (26) csak részben tölti ki és az alátétlap (28) és a rögzítőkarima (22) meghatározott reteszelő helyzetében az alátétlap (28) felső részei által képzett üreges terek úgy vannak határolva, hogy a rögzítőkarima (22) a hozzá tartozó ajtószárny mélyedés középtengelye körül az alátétlaphoz (28) képest szögben elfordult helyzetben helyezhető az alátétlapra (28) és a meghatározott reteszelő helyzetbe fordítható el, a lehetséges elfordítási szög pedig úgy van megválasztva, hogy a

rögzítőkarima (22) reteszelő kiugrásai (36a) a reteszelőhornyok mindenkor hozzá tartozó bevezető szakaszainak (40a) a szabad felső oldalával egyvonalba hozhatók legyenek.

13. Az 1. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a rögzítőkarima (22) legalább két, egymástól távolságban lévő reteszelőhoronnyal (140) van ellátva, amelynek körív alakú, hosszúkás lyuk alakú reteszelő szakasza (140b) van és ennek egyik végén megnagyobbított bevezető szakasz (140a) van és hogy az alátétlapnak (28) a rögzítőkarima (22) felé eső felső oldalából, az alátétlapból (28) kiálló csapból és ennek szabad végén elhelyezett nagyobb átmérőjű reteszelőfejből (136a) képzett reteszelő kiugrás (136) áll ki, és a csap átmérője valamivel kisebb, mint a reteszelő szakasz (140b) szélessége és a reteszelőfej (136a) nagyobb, mint a reteszelő szakasz (140b) szélessége, de kisebb, vagy legfeljebb egyenlő a reteszelőhorony (140) bevezető szakaszának (140a) átmérőjével.

14. A 13. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a reteszelőhornyok (140) mindenkor a rögzítőkarimának (22) a mélyedésbe (26) bemélyített tartományaiban vannak kialakítva.

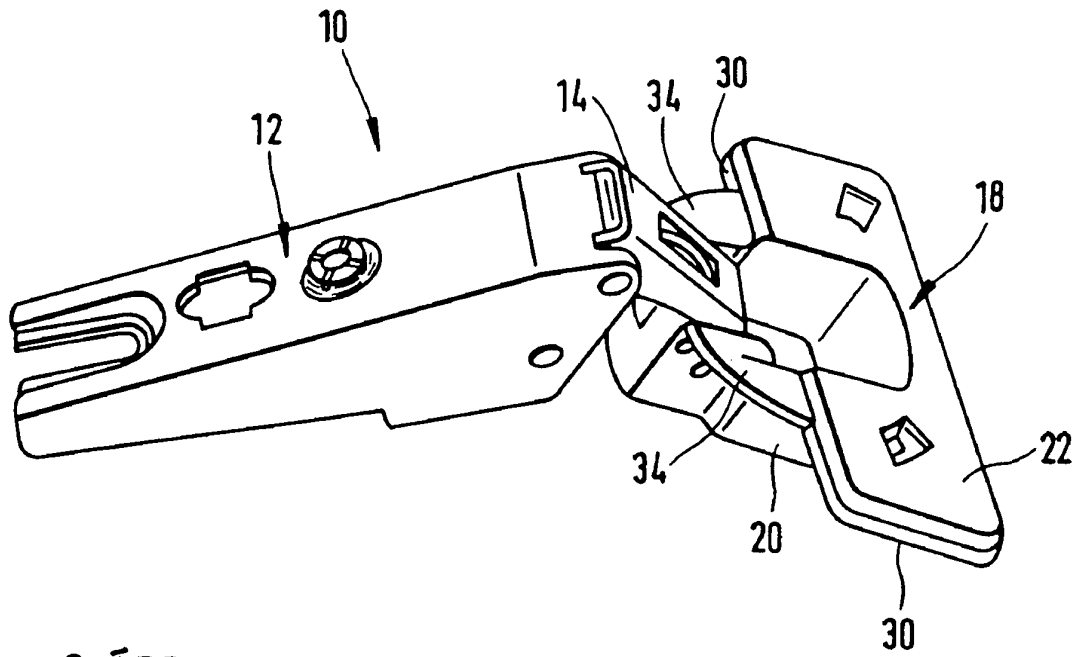
15. Az 1–14. igénypontok bármelyike szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy az alátétlap (28) legalább egy, részben a rögzítőkarima (22) szélén túl kifelé előreugró, az ajtószárny belső oldala felé derékszögben mozgatható nyelvvel (46) van ellátva, amelyben a meghatározott reteszelő helyzetben, a rögzítőkarima (22) visszahajtott peremének (24) szabad élével szembenfekvő tartományban, a peremet (24) felvevő, horony alakú mélyedés (50) van, és hogy a nyelv (46) rugózóan, a rögzítőkarima (22) hozzá tartozó peremrészét felvevően, az ajtószárny belső oldaláról elemelt helyzetbe van előfeszítve.

16. A 15. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a nyelv (46) az alátétlappal (28) egy darabból áll.

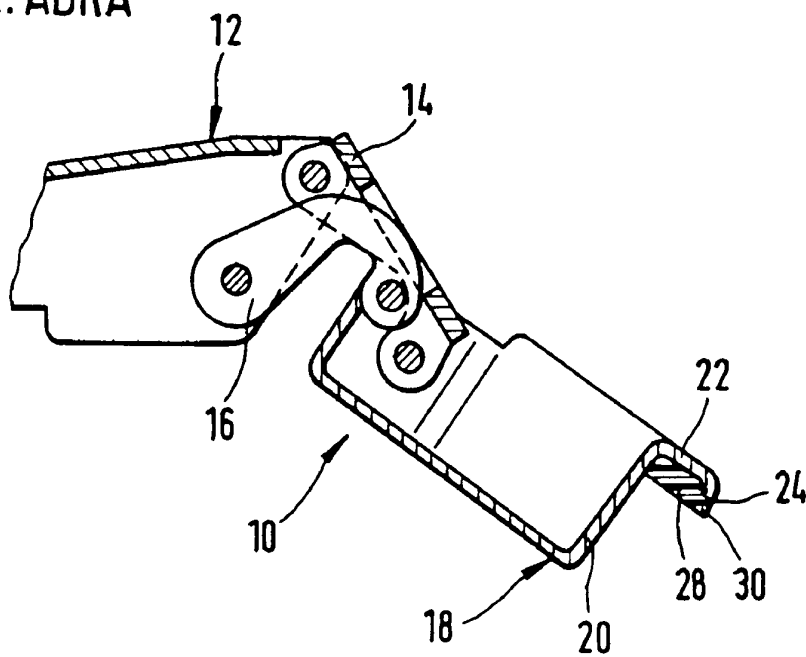
17. A 16. igénypont szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a nyelv (46) két átmenő, oldalsó határolórész által az alátétlap (28) oldalt csatlakozó részeitől el van választva és csak a rögzítőkarima (22) felé eső belső végén van az alátétlappal (28) egy darabként kialakítva.

18. A 15–17. igénypontok bármelyike szerinti csuklól ház, *azzal jellemezve*, hogy a nyelv (46) egy szakasza a felső oldalon úgy van ferdén levágva, hogy a tálrésznek (20) az alátétlaphoz (28) képesti elfordításakor a rögzítőkarimának (22) szögben elfordított, reteszelő helyzetben a nyelv (46) felé haladó pereme (24) a nyelvet (46) az előfeszítés ellenében addig kényszeríti az ajtószárny belső oldala irányában, amíg a horony szerű mélyedés (50) a visszahajlított peremmel (24) egyvonalba esik.

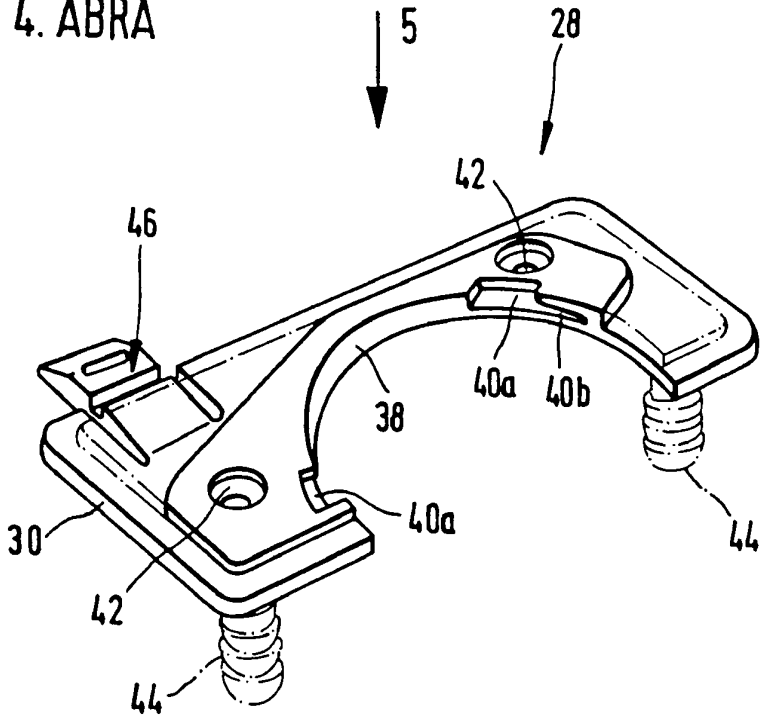
1. ÁBRA

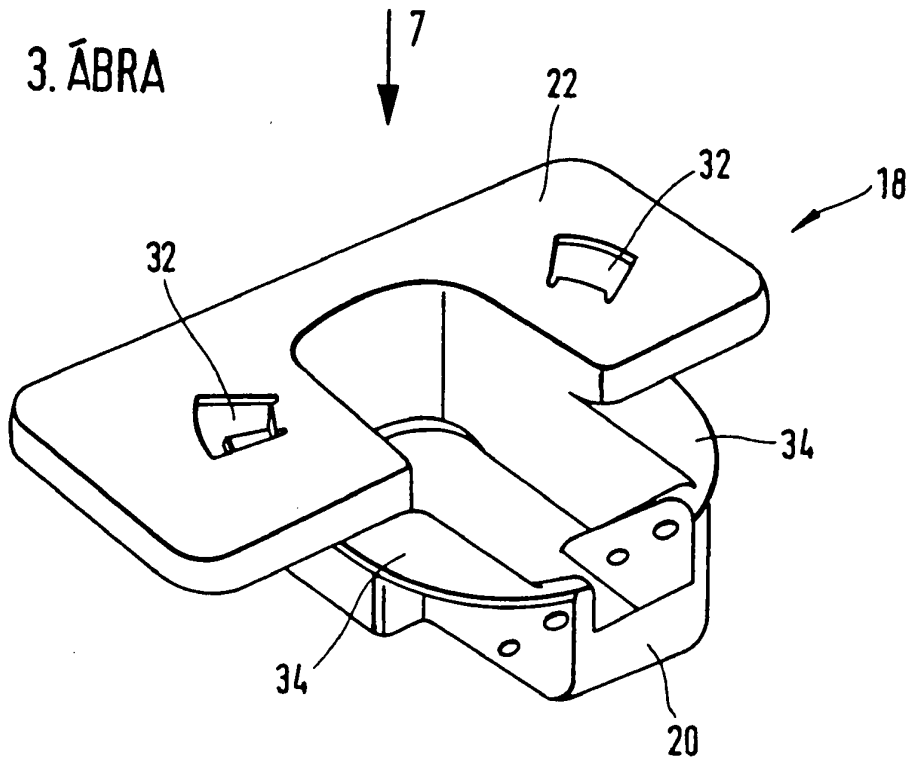
2. ÁBRA

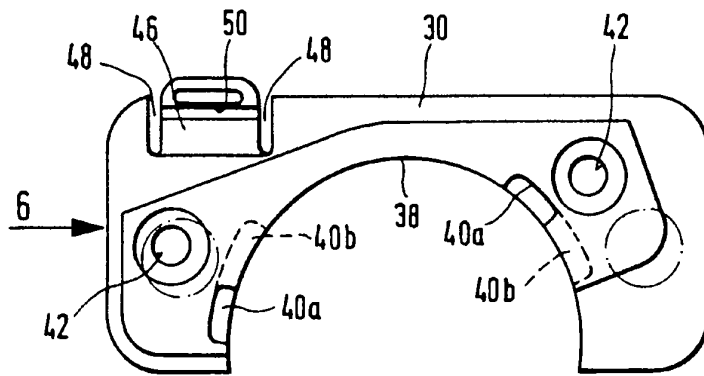
4. ÁBRA

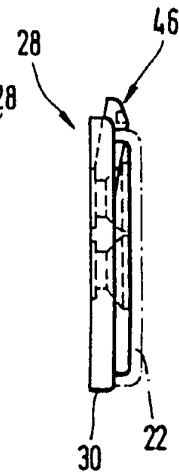
3. ÁBRA

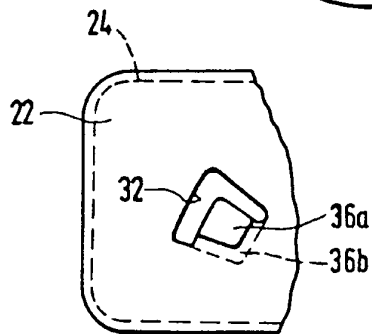
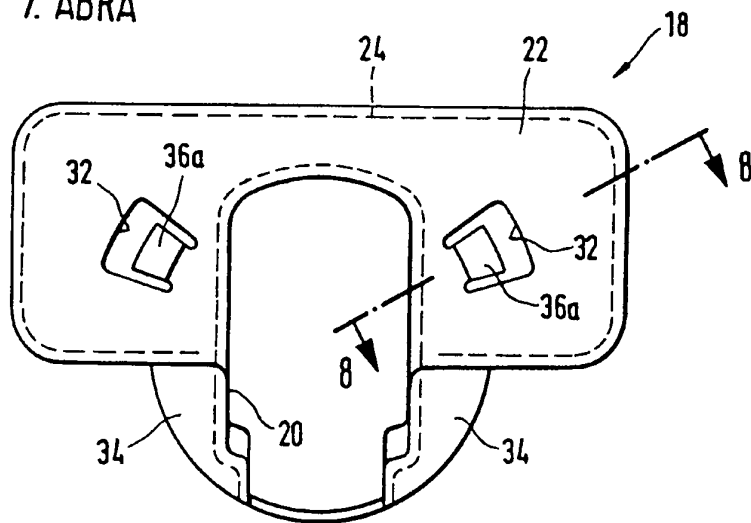
5. ÁBRA

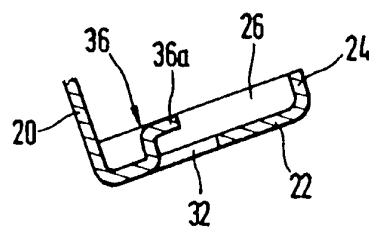
6. ÁBRA

7. ÁBRA

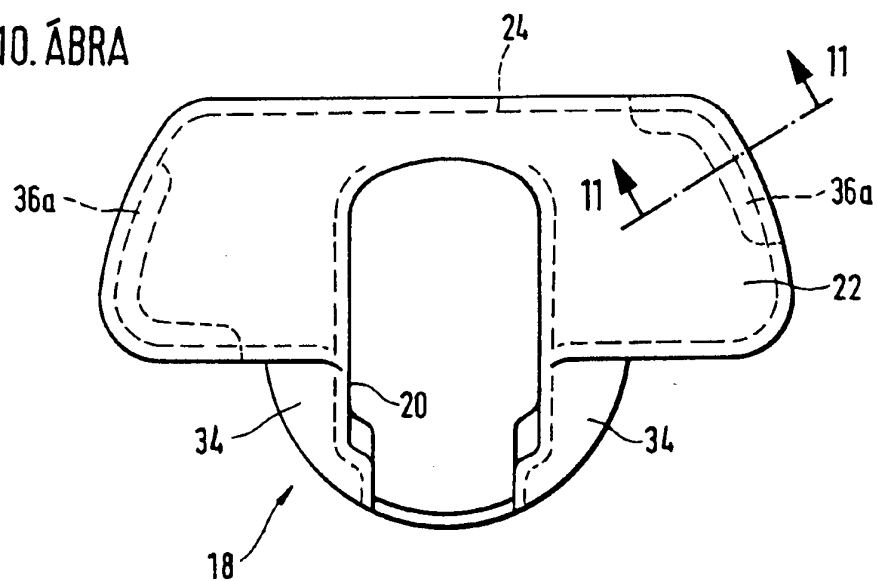

9. ÁBRA

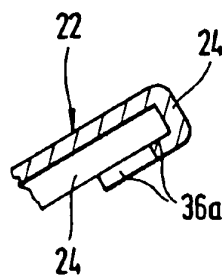

8. ÁBRA

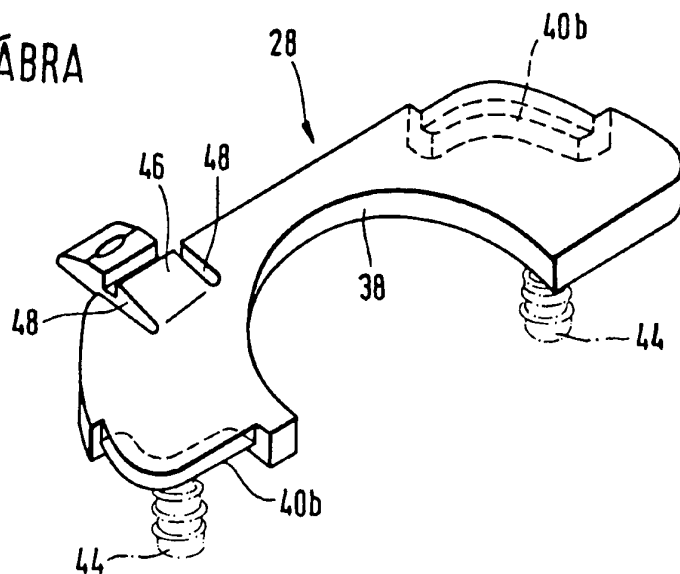
10. ÁBRA

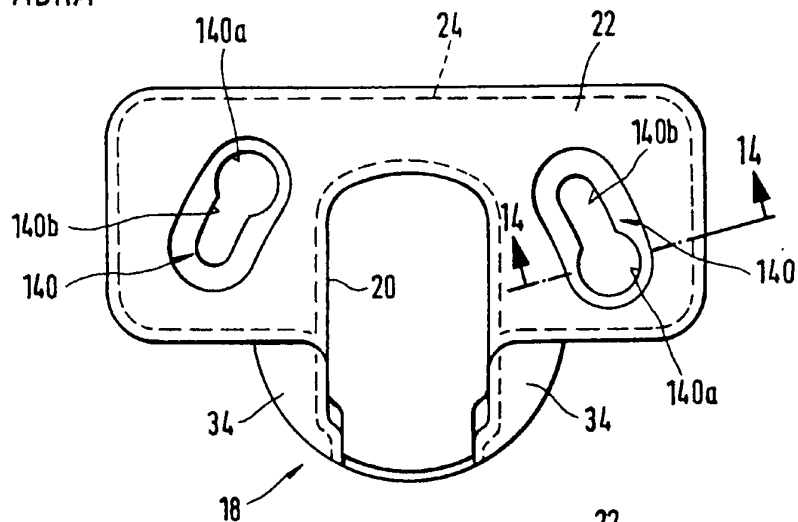
11. ÁBRA

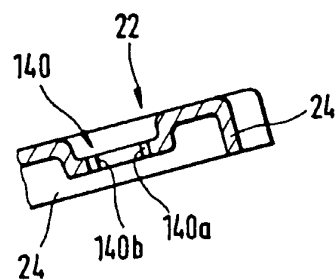
12. ÁBRA

13. ÁBRA

14. ÁBRA

15. ÁBRA

